

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Kr. 6.PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Kr. 200. — ZA INOZEMSTVO Kr. 400.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 23.

Šibenik, 25. lipnja 1923.

God. III.

Dan katoličke štampe.

Borba između vjere i bezvjerja postaje sve žešća. Krist i kršćanstvo postaju sve više „znak, protiv koga se govori“. Kršćanstvo je cilj, da vječne istine unese u praktični život pojedinca i obitelji, u život društva i države, a osobito da kršćanski principi budu osnovica škole i obitelji. Protiv ove težnje diže se liberalizam. Cilj je slobodarstva (liberalizma) jasno ocrtao član francuske framasunske lože R. de Marmande riječima: „Čudoredna odgoja lože nema uistinu druge svrhe, nego da prije svega pobija religioznu ideju i ideju samu, a ne samo formu. Ta bilo bi licemjerstvo zadržati odnošaje s Bogom i svecima, dok njihove namjese na zemlji progonoimo. Da nestane religiozne ideje, prvi je cilj, za kojim teži slobodno zidarstvo.“ Dakle slobodarstvo hoće da uništi svaku religioznu ideju. Bilo da je vjera pohranjena u duši pojedinca, bilo da prožimlje naučnu osnovu pučke ili srednje škole, bilo da ona ravna odnošaje u obitelji, a osobito u braku — od svuda je mora posvema nestati!

Ovaj borbeni duh bezvjerstva sve više prodire i u naše krajeve. Nijesmo li i sami svjedoci najgnusnijih lažnih novinskih napadaja na naše svetinje? Nije li se i kod nas već razvila borba kojoj je jasna svrha: dalje od Rima, isključenje vjeroučitelja i vjerske pouke iz škola, reforma braka na načelima slobodoumlja.

Orude, kojim se slobodarci bore protiv naših svetinja, jest poglavito dobro organizovana štampa. Njom su poplavili naše gradove i sela. Njom su zarazili i otrovali sve slojeve našega društva, osobito našu mladež. Za podizanje štampe protivnicima nijedan trud nije prevelik. Osnovaše jaka štamparska, knjižarska i nakladnička poduzeća. Za njih siplju na pregršti novaca.

Zar na sve ovo da ostanu mirni katolici? Ne mogu ni ne smiju! Vjera koja nam je duboko usađena u duši, ne može da bude izlučena iz našega praktičnoga života. Ona mora pronicati sve naše mišljenje i djelovanje. Budući pak da štampa živo zadržuje moralni život pojedinca i društva, to je širenje katoličke štampe pitanje vjerske svijesti i religiozne dužnosti. Vjeru je dužan štiti svaki iskreni katolik. A dobra štampa jako je pomagalo kršćanske obuke. Ona može da bude snažna obrana vjere i Crkve i uspješno promicalo života. Dužnost je dakle svakog kršćanskog katolika širiti i podupirati dobru štampu, koja će suzbijati napadaje slobodoumne štampe na kršćansku vjeru i prosvjeta.

Stoga, katolici, odazovite se i ove godine želji sv. Oca Pape i naših biskupa, da Dan katoličke štampe, što ga 29. lipnja ov. g. priređuje Pijevo Društvo, što ljepše i korisnije proslavite. Po odredbi naših biskupa taj će se dan u svim crkvama držati govori o dobroj štampi i kupiti milostinju. Ne oglušite se tomu pozivu, već poradite svim silama za što veći uspjeh! Darujte što obilnije katoličku štampu i molite se za što veći njezin uspjeh! Tko radi za katoličku štampu, taj gradi narodnu budućnost na jakim temeljima, koje ne će nikakva bura moći razrušiti. Tko ne radi za katoličku štampu, kriv je bezvjerstva, kojemu će naš narod teško robovati. ako mu za vremena ne stanemo na put. Zato svi na posao za što veći uspjeh dana katoličke štampe na Petrovo! Uspomena na prve kršćanske apostole neka nam dozove u pamet, da apostolstvo njihovo danas u čitavome svijetu vrši katolička štampa. A tu ne smije da uzmanjka naša pomoć i pomoć svih svijesnih katolika.

Neivjestan izvanjski položaj.

Medunarodne prilike u našoj neposrednoj blizini zadnjih dana razvijale su se nizom iznenađenja i razočaranja. Prevrat je u Bugarskoj potpuno uspio. Stambolijski je pogubljen. Reakcija triumfira. Izvanjska politika naše države doživjela je neočekivani slom. I čovjek, koji je dosad optimistički promatrao situaciju, sada sa zebnjom prati daljnji razvitak događaja. Pogibelj teških zapletaja svakoga mora da zabrinjuje, jer događaji, koji se kaleidoskopski redaju, mogu da iz ravnovjesja izbace i javno mišljenje i državnike.

Nesrednost i nesvijest javnosti, osobito one u središtu države, gdje se odlučuje, dokazuje nam najbolje njezino držanje ovih zadnjih triju godina baš prema samom Stambolijskom.

Svatko se sjeća, kad je ovaj obijao pragove čitave Evrope, kad je nebreno puta kućao na vrata naše države, kad je želio da stupi u doticaj sa Pašićem i drugim našim državicima, kako je javno mišljenje i sva beogradska štampa, može se reći bez razlike stranaka, osuđivala Stambolijskoga, kao neiskrenog političara i hinca te uprav terorističkim načinom odvrćala naše državlike od svakog doticaja snjime. I u tome je uspijevala. Ministru Ninčiću, uza sve neraspoloženje javnog mišljenja u Srbiji, pošlo je za rukom, da u Nišu dođe do nekog sporazuma sa Stambolijskim. To je bilo u zadnji čas, kasno, kako nas zadnji događaji uvjeravaju. Ipak ona ista javna štampa, potpuno zaboravljajući svoje predašnje držanje i

svoju krivnju, sada istom jednodušno osuđuje naše državlike, što nijesu odavna navrijeme učvrstili dobre veze sa Stambolijskim!

Ovo ističemo ne u svrhu kakve rekriminacije, nego da dokažemo potpunu nesrednost, lakomislennost i nesvijest javnog mišljenja u Beogradu, te pogibelj, koja može da odatle nastane, ako bi se mjerodavni državnici povelj za takvim javnim mišljenjem, koje danas traži našu oružanu intervenciju u Bugarskoj.

Iskreno ćemo reći, da naša izvanjska politika dra Ninčića nije bila loše vođena, ako uočimo ogromne svjetske poteškoće, intrige neprijatelja, nepouzdanost prijatelja. Naša izvanjska politika držala se nekako zlatne sredine: daleko od skrajnosti. I vele zla nije bilo. I sada, što se tiče bugarskih zapletaja, nije učinjen nikakvi prenačljeni korak. Svugdje se pomnjivo sondirao teren, posmatralo se raspoloženje tobožnjih prijatelja i intencije neprijatelja, te se prema tome — očito

se vidi — odlučivalo o daljnom našem držanju prema bugarskim događajima.

No ni naši državnici nijesu imunizirani proti sugestijama umjetnog ili prirodnog javnog mišljenja. Tu je pogibelj, da se ne učini kakav prenačljeni korak, da se usprkos svemu ne pane u napast, da pokušamo staviti male i velike, recimo, prijatelje pred žalosni „gotov čin“. To bi bila katastrofa, koja bi značila, da nijesmo ništa naučili niti iz događaja zadnjih dana.

Promislimo na držanje Engleske, Italije i Francuske te Čehoslovačke i Rumunjske prema našoj državi prigodom prevrata u Bugarskoj. Od nikud ni pomoći, ni simpatije, ni utjehe! Nama izgleda, da su izmijenjene uloge: da je sad Bugarska ona, što bi imala da bude Jugoslavija, kod naših velikih i malih saveznika. Državnici ne smiju da se osvrću na fanatične napasnike, nego moraju da idu dalje mukotrpnim putem zlatne sredine. I tad ne će pogriješiti!

Kukuruz za Dalmaciju.

Akcija za pomoć gladnom pučanstvu Dalmacije kroz prošlu zimu i proljeće predstavlja nam pravu sliku one nemarnosti, površnosti i nesposobnosti, kojom se odlikuje naš upravni sistem. Lani pred Božić, nakon toliko traženja i vapaja, razglasilo se, da je vlada uredila pitanje prehrane Dalmacije: da je zato stavila na raspoloženje 10 ili 12 milijuna dinara, da je već nabavila ili će nabaviti potrebiti kukuruz, te da će Zadrugni Savez sa nekim drugim zavodima biti jedna vrst izvršnog organa, koji će držati skladišta i izručivati hranu prema nalozima, što će ih izdati Pokrajinska Uprava.

Nije nam namjera, da ovdje opisujemo, kako je ova akcija bila provedena. Narod je gladovao i stradao. Kukuruz nije bilo nego u neznatnoj količini. Međutim su se provadale i druge slične „akcije“. Monopolska uprava stavila je na raspoloženje neznatnu količinu kukuruza za sadioce duhana. Vlada je opet iz drugih izvora dijelila kukuruz, da prigodom izbora nekome pomogne. Da ne duljimo, vlada je tek u zadnje doba, u ime glavne prvobitne akcije za prehranu, nabavila, mislimo, 200 vagona kukuruza, što se uskladištilo kod Zadrugnog Saveza, kod koga se još i danas ta količina nalazi. Narod nije htio da uzima taj kukuruz, jer je cijena visoka, a roba sasvim loše vrsti, dok se s druge strane, pošto je najteže doba godine već prošlo, narod pomagao prodajom blaga, povrćem i daljnim zaduživanjem. Sit kroz sve ovo vrijeme nije bio nikad.

Nakon je nastalo pitanje, što da se radi sa zaostalim masom od 200-250 vagona kukuruza. Kod nas nema tako uređenih skladišta, u ko-

jima bi se mogla uredno čuvati velika zaliha hrane, da se ne pokvari ili inače ne propane. Konstatiralo se, da ova velika količina kukuruza još doduše nije tako pokvarena, da bi mogla škoditi ljudskom zdravlju, ali da je izjedena od milijardi grizica, koje će uništiti sav kukuruz. Treba napomenuti, da se ovdje radi o glavnoj zalihi hrane, što je vlada stavila na raspoloženje za prehranu naroda, jer svega, kako nas uvjeravaju, nije nabavila nego oko 300 vagona kukuruza, dok ih je trebalo bar 2.000.

Tek sada, kad je kukuruz djelomično već propao od grizica, vlada je dala dozvolu, da se kukuruz kreditira općinama, a ove da ga opet daju narodu na priček uz pismenu obvezu svakoga pojedinca, da će cijenu isplatiti kroz stanoviti rok. Mnoge su općine nasjele i naručile veće ili manje količine toga kukuruza. Kada su vidjele, da je kukuruz izjedan od grizica, stadoše ga naturivati narodu. Neki su ga uzimali iz ljute potrebe. No najveći dio težaka uzimali su ga i bez preke potrebe, jer su ga davali na priček. Svi pak, koji su uzimali taj kukuruz - uza svu obveznicu isplate, koju su morali da potpišu - uzimali su ga u uvjerenju, da je kukuruz darovan i da se od njih ne će tražiti isplata baš zato, što je kukuruz tako oštećen od grizica, da ga u slobodnoj trgovini nitko ne bi ni zašto kupovao. Ljudima se po sebi namećala misao, da je isključeno, da bi ijedna vlada mogla da od gladnog naroda zahtijeva isplatu za nevaljani kukuruz, koji se inače ne bi nikako dao unovčiti. I tu narod, po našem mišljenju, sasvim pravično i razborito sudi.

Dok je kukuruz ležao tko zna gdje,

naše je pučanstvo glad morio. Ovo je već od svakog, pa i od same vlade zvanično, priznata istina. Kad je kukuruz već oštećen, onda ga se otprema u Dalmaciju, kamo dolazi kasno, te ga se za novac ne može da prodaje. Je li onda pravo izrabiti nevoljni položaj težaka, prisiliti ga ili mamiti, da uzme na priček, a kasnije tražiti od njega, da plati, kao da je primio najbolji kukuruz? Svatko će priznati, da to ne ide i da bi to bila gruba nepravda i nečuveno izrabljivanje.

Treba da se ovo pitanje pristojno uredi. Vlada ima da povede stroge izvide, iz kojih će se uvjeriti, da je nemoguće tražiti od ljudi isplatu za nevaljani kukuruz. Oni, koji su krivi što su narod zapustili u njegovoj najvećoj bijedi, i vlada s njima treba da sad podnesu i sve posljedice, a nipošto sam narod, koji je i onako njihovom krivnjom već dosta stradao.

ODREDBA KATOLIČKOG EPISKOPATA O PROSLAVI DANA KATOLIČKE ŠTAMPE.

(Izvadak iz okružnice Jugoslavenskog episkopata.)

Časnome svećenstvu.

Štampa je velika moć u zlu, ali i u dobrou. Ona je pomagalo i za kršćansku pouku i za obranu vjere i Crkve i za promicanje kršćanskoga života. Knjige i novine mogu, a dandanas moraju, kadgod zamjenjivati i svećenika i kateheta. Dužnost je svakoga katolika podupirati dobru štampu, ali još više je to dužnost svećenika. Stoga opet skupno određujemo ono, što je lanjske godine bilo određeno u pojedinim biskupijama. Na blagdan sv. Petra neka se u svim crkvama drži govor o dobroj štampi i kupi milostinja. Osim toga neka se prije toga dana ili na sam dan ili kasnije drže svečanosti, a gdje je to moguće, predavanje i zabave na korist dobre štampe, a osim toga neka u svakome mjestu posebni odbori kupe po kućama darove za dobru štampu. Jedna desetina skupljenih iznosa ići će, kako i lanjske godine, za Petrov novčić. Sakupljene svote imadu se poslati čim prije dotičnim Ordinarijatima, koji će u sporazumu s Pijevim društvom u Zagrebu dalnje raspoređivati.

PODLISTAK

Izložba slikara Rakamarića.

Zvone Rakamarić, naš mladi impresionista, koji je svoje nauke dovršio u Firenci, izložio je po prvi put svoje pejzaže, portrete, crteže i karikature od 10.—13. tek. mj. u čednoj sobi „Sokolskog Društva“. Žaliti je, što prostorije nijesu bile dolične, a ni svijetlo i reklama dovoljna. To je razlog, što se publika nije primjereno interesovala za vrijedna djela ovoga svoga čestitog građanina. I štampa je prešla preko tako lijepe umjetnosti g. Rakamarića, a to nije bar ona smjela. Stoga ću ovdje o izložbi kazati bar svoje impresije.

Impresionistički pejzaži.

Najprije dvije riječi o impresionizmu. On je kao umjetnost imao svoj začetak u slikama Španjolca Velasqueza i Goye te japanskih umjetnika. Dolazi sve do jačeg izražaja kod fiorentinskih „macchiola“ kao Tivola, Bantia, Signorinia i drugih, te Francuza Daubignyja, Lepinea i Holanđezina Jonkinda. Impresionizam je odlučnim korakom krenuo naprijed sa Clau-

Molimo Vas, draga braćo, da i Vi i vjernici vama povjereni smatrate to djelo kao djelo misijonarsko, jer nemamo manje potrebe unutarnje misije negoli vanjske.

Iz dubine srca šaljemo vam svi skupa blagoslov i pozdrav. Mjeseca aprila 1920.

(Slijede potpisi ordinarija ili njihovih zamjenika.)

Ogromne školske takse.

Zadnjih dana redali su se ispitati na našim srednjim školskim zavodima, a uz ispite su se redale i očajne tužbe roditelja na dosad nevidene, do vrtoglavo visoke takse za razne ispite. Mnogi nam se obraćaju s pitanjima, da li zbilja postoje kakve zakonske odredbe, koje nameću tako drakonske terete za javnu nastavu. Takse iznašaju u nekim slučajevima i više hiljada dinara. Mi ne znamo, da li postoje kakve zakonske odredbe o tim taksama. Znamo samo, da je ovo prvi put, da se te silne takse naplaćuju i da je ovo naplaćivanje iznenadilo i zanimane roditelje i čitavu javnost.

Kažu nam, da se takse naplaćuju, da se s njima nastavnicima nagradi veći trud oko ispita. Ako je tomu tako, dužnost je vlade, da se za materijalno poboljšanje nastavnika i pristojnu nagradu pobrine iz općih državnih sredstava. Nemoralno je i antisocijalno ovaj teret strovaliti na pojedine građane. Za javnu nastavu moraju da svi državljanin porezom i drugim nametima doprinesu svoj dio u jednakoj mjeri. Ovako je naravno, da javnost smatra ogromne takse za ispite jednog ordinarnom pljačkom onih pojedinaca, koji se nalaze u teškom položaju, da se moraju brinuti za uzgoj svoje djece.

Ispitnih taksa bilo je i mora ih biti. No one ne smiju prekoračiti stanovite granice. Naplaćivanje taksa od stotina i hiljada dinara težak je udarac za narodnu prosvjetu, škodi ugledu škole, kao i ugledu nastavnika i vlasti, uznemiruje i demoralizira učeničke, njihove staratelje i čitavu javnost.

Pa kako da ne? Danas, u ovakvim prilikama, dijete siromašnog težaka, radnika, činovnika, ma koliko bilo talentirano i sposobno za više nauke,

isključeno je od svake više naobrazbe. To se događa u doba velikih socijalnih pokreta, u doba razvikanog demokratizma, jednakosti, socijalne pravde! Jasna je tendencija, da se siromašnija, ekonomski slaboga potisne, da se i na polju prosvjete proširi i produbi postojeći jaz između bogatih i mase neimara. Kamo ova politika vodi, ne treba da nikoga poučimo.

Dužnost je gosp. ministra prosvjete i vlade uopće, da se s ovim pitanjem pozabavi i temeljito ga uredi. Svi državljanin silnim izravnim, ali još više neizravnim, porezima uzdržavaju prosvjetne zavode. Uzdržavaju ih i najširi siromašniji slojevi naroda. Moralna svijest, najelementarniji osjećaj pravde, uzvišenost narodne prosvjete zahtijevaju, da se svima jednako omogućiti pohađanje škola uopće i polaganje ispita te da se učini kraj ovakvoj pljački na štetu ekonomsko slabih.

Za novi brzovoz bez žica.

Direkcija pošta i telegrafa u Splitu putem javnog oglasa u splitskim novinama traži zgodnu površinu zemljišta u sjevernoj Dalmaciji za gradnju nove stanice brzovoz bez žica. U oglasu se kaže, da to zemljište mora da ima veliku površinu od 60 hiljada četvornih metara, da mora da bude u blizini vode i jake električne struje i t. d.

U srednjoj Dalmaciji i baš ovdje na periferiji Šibenika postoji moderni namještanje telegrafa bez žica i blizu vode i blizu električne struje. Podigla ga je bila vojnička vlast i funkcionirao je sasvim dobro. Zar se ovaj telegraf ne bi mogao upotrijebiti, proširiti, ako treba, i usavršiti tako, da može da služi u mirno vrijeme i privatnom saobraćaju?

U doba, kada čitamo, koju muku muče ministri u Beogradu, kako će doći od novaca, kako će štedjeti i t. d., mora da se svatko čudom pita: Čemu suvišan izdatak za novi telegraf bez žica, kad ga imaju gotova ovdje u Šibeniku? Nova stanica koštala bi milijune novca, koji bi bili bačeni bez ikakve potrebe. Ili smo zbilja izgubili glavu ili gospoda imadu novaca i za baciti ih. Javnost traži razjašnjenja o ovom pitanju. Imamo pravo, da znamo bar razloge, zašto se hoće da razbaca toliki novac.

U zaštitu našega buhača.

Od Oblasnog Odbora Saveza Zemljoradnika primamo ovu izjavu:

„Na Antunovo (13. ov. mj.) sazvana je sa strane Poljoprivrednog Odeljenja Pokrajinske Uprave u Splitu anketa sa svrhom, da se poduzmu mjere za zaštitu zdrave produkcije buhača i njegove trgovine. Anketi su, prema novinskim vijestima, učestvovali: za Poljoprivredno Odeljenje predstojnik g. Ožanić; za Odeljenje Trgovine i Industrije savj. g. Bošković; za Kemičku Stanicu upravitelj inž. g. Gazdari; za Zemaljsko Gospodarsko Višeječe tajnik g. Paladino; za Zadrudni Savez g. Mratović; za Trgovačku Komoru gg. I. D. Ilić i J. Čulić; za Pokrajinski Težački Savez gg. A. Zelić i M. Tresić; za Maloposjedničku Udrugu g. Lj. Čambj, te za Težačku Sloгу-Starigrad g. N. Bogdanić.

Na spomenutoj anketi donijeta je jednoglasno rezolucija, kojom se malo ne zaštićuju interesi produkcija buhača niti se mašto poduzelo, da se stegne štetni ekonomski liberalizam u trgovini sa buhačevim stručjem i patvaranju buhačeva praške, te sveđe trgovina buhačevim i zdrave ekonomske granice, korisne za produkciju i državnu cjelinu. Stavije spomenutom je rezolucijom sa strane „interesovanih“ učesnika dan placet za najslobodniju trgovinu buhačevim stručjem i inim surogatima, koji se na štetu producenata i države miješaju sa buhačevim praškom. — Povodom toga potpisani Oblasni Odbor Saveza Zemljoradnika u ime stališko-ekonomskih organizacija težaka:

protestuje, što na anketu nisu bili pozvani oni, koje to pitanje najviše interesira.

Izjavljuju, da se nikako ne sòldirise sa donijetom rezolucijom, jer ju smatra štetnom po težačke i opće narodne interese. Spomenuta rezolucija može da bude samo plod nerazumijevanja stvari sa strane nekih predstavnika, komodorosti zvaničnih predstavnika i zlorodosti trgovačkih predstavnika na anketi.

Zamjera upravi Zadrudnog Saveza, što je na anketu poslala g. Mratovića, koji je poslao u ime Zadrudne Banke onu famoznu okružnicu glede kupnje buhačeva stručja, radi čega smatra

deom Moffetom, kako je to dokazala njegova znamenita slika „Impression“. No potpuni je impresionista Eduard Manet († 1883.), čije je najsvršenije djelo „Olimpia“. Za njim odoše Pisaro, Lislej, P. Cezaune, Degas Liebermann i t. d. Danas svaki narod ima svoje impresioniste. Njihova je umjetnost triumfirala nad ukočenim akademizmom i prvim ismijehivanjima nerazumne publike.

U Jugoslavensku su umjetnost iz Francuske uveli impresionizam najprije tri Slovenca Ivan Grobar, Rikard Jakopić i Matija Jam. Uz ova tri odlikuju se danas Hrvati Josip Račić, Miroslav Kraljević, Vladimir Bečić i Emanuel Vidović te Srbi Nadežda Petrović, Milan Milanović i Branko Popović. To su najznatniji naši impresioniste.

Impresioniste drže, da zapravo sunce daje boje svim predmetima. Predmet, zatvoren u sobi, drukčije pokazuje tonove boja nego na otvorenom polju. Te nijanse stoje do godišnje dobe, do klime, do dobe dneva, do jačine sunca i svih okolnih predmeta, koji više manje odražuju oko sebe primljene boje. One titraju i vazda se mijenjaju. Posao je umjetni-

Sve prekriva ljubičasta boja u raznim nijansama, koje jedva zapažaju. Jedno suho stablo. Tajnstvena tišina. Tamo gazi ljudska sjena. Kuda? Nebo ne vidi, zemlju traži. Od nikuda kakav sjaj. Kuda će smrtni čovjek? Ne zna ništa osim da ga čeka sigurna smrt. — „Nokturno.“ Velebna mistika. Nema daška vjetera, nema sigurno ni glasa noćne pòle. Mjesec, sjajno srebro, kroz maglušastu noć piete tiho svoje niti povrh vrhova brdskih stabala. Izljevja se u dubokom potoku, kraj koga pušta svoju kosu vrba jadikovka.

Portreti i crteži.

Naš umjetnik ima izvršnih portreta. Ali se mora priznati, da je u pejzažima sretniji. Nije ni čudo, jer naslikati karakteristike ne samo lica, nego i duše, koja s toga lica progovara, najteže je umjetnost.

Portret Sonje Jovanovičke prikazuje otmenu, finu, kultiviranu i nevinu djevojačku dušu. Ta njezina duša sa ljepotom lica tako je nijansirana u nježnim bojama, da će svaki gledalac i pred njezinom slikom čutjeti prema njoj najdublje poštovanje. — Portret njezina oca, uglednog srpskog bjeğunca, koji je pribjegao u Firencu,

odgovornim predsjednika Zadružnog Saveza g. Dra Bervalidija.

Osuduje one samozvane predstavnike težaka, koji su na tu rezoluciju pristali, te izjavljuje ovom prilikom, da g. Zelić nije bio ovlašten na zastupanje težaka dalmatinskih, između ostalih već i iz prosta razloga, što se on u pitanje buhača a ma baš ništa ne razumije, a još manje g. M. Bogdanić, koji je — i ako težak — sam trgovac buhačem.

Poziva Težačke Sloge, Seoske Zadruga i sve zanimanike, bez razlike političkog mišljenja, da protiv donijete rezolucije na svojim skupovima prestatu i svoje zaključke pošalju direktno g. Ministru Poljoprivrede i Voda.*

Kulturne vijesti.

Kongres za etnologiju i znanost religija držat će se 16-20. srpnja u St. Gabrielu kod Beča. Kongres je u prvom redu namijenjen učesnicima iz Poljske, Litve, Čehoslovačke, Austrije, Mađarske i Jugoslavije. Svrha mu je, da dađe preglednu orijentaciju o sadašnjem stanju komparativne religije. Da se ta znanost sve više razvija, vidi se iz toga, što se ustanovljuju po svim sveučilištima u Evropi i Americi posebne katedre za to. Pomoću revija, brošura, popularnih predavanja nastoji se upoznati i šire slojewe s tom znanostu. Pozivaju se na taj kongres akademičari, bogoslovi, vjeroučitelji, profesori. Predavat će stručnjaci iz raznih zemalja: P. Schmidt, svjetski etnolog, o prakulturama, francuz P. Pinard o magizmu, animizmu, totemizmu, prof. Wunderle iz Würzburga o vjerskoj psihologiji, prof. Klameth iz Olomuca o Babilonu i Bibliji i t. d. Osim toga će misionari razlagati vjerske nazore Kitaja, istočne i južne Afrike. Kongres će trajati 4 dana s dnevno 5 predavanja. Sve potrebne informacije daje i prijave prima prof. Dr. Lambert Ehrlich, Ljubljana, Stolno župnišće.

Domaće vijesti.

Općinski izbori. Čitamo u novinama, da je beogradska vlada raspisala općinske izbore za Srbiju i Crnu Goru za dan 19. kolovoza ov. god. A gdje su općinski izbori za Dalmaciju? Malo koga briga za nas!

pokazuje jaka i muževna čovjeka. Razne boje, čak i zlatna, daju ugodni kontrast. — „Mali Zvonko“. Da, on je pred vama u svojoj petoj godini. Oči su mu kao u ribe, a dobre kao vedar dan. Vlasi oduge, lice Bitticellova andela, rumena ustašca, koja vas pozdravlja jednom riječju iz čista srca. — Impresionistički vlastiti portret umjetnika sa čudnom harmonijom boja dolazi vam iz visine, iz carstva priča, u tajnstvenoj prikazi. Drugi njegov portret, i ako je rađen starijom tehnikom, perfektan je. — „Posmjeh žene“. Gleda vas preko ramena sa onim suhim posmjehom umjetnice (violinstice). Odozdo jaka violetna boja preljeva se i iščezava prema gore. — „G. da Frua. Ona. Upravna, ali ne ukočena; ozbiljna, ali ne odbojna. Oči velike, mirne. Odijelo meko, ljetno. Sve u zelenkastim nježnim bojama. — „M. Lušić. Simpatična pojava. Lice s onim bojama ima nešto od reklame. Tehnika „pruzo“. — „Bačinić. Markantna, točno pogodena. Boje alla Rembrandt. — Portreti S. i M. Iljadice, u tehnici setcenta, vrlo dobro pogodeni. — „Portret činovnika“ (F. V.) Tip današnji. Pramenici kose, kao posvađeni, tamo i amo.

Organizacija „Hrv. Radiše“ u Bosni, Hercegovini i Dalmaciji. „Hrvatski Radiša“ je u ovim pokrajinama još u zametku, jer društvena organizacija nije još potpuno izgrađena. No ipak društvo je od godine 1920. pa do 1. lipnja 1923. smjestilo 488 dječaka Bosanaca i Hercegovaca, te 275 dječaka iz Dalmacije u razne grane trgovine i obrta. Od dječaka Bosanaca i Hercegovaca imade ih oko polovica Muslimana. — Da se intenzivam rad sa navedenim pokrajinama uspostavi, odilazi ovih dana naš glavni povjerenik g. Dr. Luka Senjak, koji već preko 20 godina neumorno za društvo djeluje, u Bosnu i Hercegovinu, te Dalmaciju, da tamo našu društvenu organizaciju, gdje je nema uspostavi, a gdje postoji, ustali. — Molimo sve naše rodoljube, da Dr. Senjaku izadu u svakom pogledu usuret, da ga potpomognu čim osnivanja organizacija, jer ćemo samo na taj način prodrijeti u zadnje selo, te tako čim više siromašnih, ali nadarenih i zdravih dječaka privući trgovini i obrtu, koji će danas sutra poraditi na ekonomskom ojačanju svoga kraja.

Prvi esperantski kongres u našoj državi. Od 29. do 31. jula o. g. održavat će se u Zagrebu prvi esperantski kongres, koji ima da riješi vrlo važna pitanja za esperantski pokret u našoj državi. Taj kongres ima da uz ostali program stvori Savez svijui Esperantista diljem cijele naše države, koji će biti kadar podignuti esperantski pokret do onoga stepena, kako je on danas razvijen u drugim državama po cijelom svijetu. Kongresni odbor živo radi, da učesnici kongresa budu u svakom pogledu zadovoljni. Prije otvorenja kongresa bit će u župnoj crkvi sv. Marka misa i esperantska propovjed. Za vrijeme mise bit će pjevanje esperantske pjesme: Naveče bit će uz ostale zabavne točke esperantska kazališna predstava. Predstavljat će 8 članova zagrebačkog esper. društva. — Ministarstvo Saobraćaja uvidajući kulturnu misiju esperantskog pokreta, odobrilo je svojim riješenjem od 1. maja o. g. broj MS 14.233 50%, popust na svim državnim željeznicama ne samo Esperantistima iz naše države, već i inostranima. Povlastica vrijedi od 26. VII. do 4. VIII. o. g. Učesnici kongresa kupit će na polaznoj stanici cijelu kartu.

Lice dugo, suho, ozbiljno. Oči, koje čekaju... Boje hladne. — Hajduk Brne. Sjedi. Malne naravna veličina. Narodna nošnja: debelo sukno. Opanci izvezeni. Preko koljena krasna, srebrom izvezena, puška. U okovanoj zapašnjači zadjeo se ljuti handžar i kleta kubura, umjetno izrađena. Glava. To je kršna dalmatinska planina. Tvrdi lice kao tvrdi kamen. Mрске su lica i čela ne od starca ili mudraca, već od otpornog i lukavog hajduka. Lička brada. Dvije obrve, dvije busije, ispod kojih na pō vire risove zenice. Brne, zadnji hajduk iz šibenjske okolice, umro je pred par godina. Tko će razblježiti sva pričanja o njemu? „Pok. vitez A. Šupuk pripitomio je to gorsko janje bar za sebe tako, da mu je „od mila“ plaćao u hrani — godišnji danjak.

Od slikarevih crteža snažno se dojmilje prof. J. Mirić. Na licu vidiš, da ga davila smrtna ruka rata, a k tome doživio kod kuće razočaranje. No sve to nije zamračilo njegov vedar duh. Celu još sjaje. — Neobično je otmeno inteligentno lice A. Celara, na kome vidiš, kako cvate mladost. — Lijep je crtež, koji prikazuje N. Kečkemeta sa ozbiljnim pogledom, te S. Bogića sa nešto bolnim, nešto sanjarskim licem. (Svršit će se.) **Krsto Stošić.**

koja će vrijediti i za povratak. — Da se kongresnom odboru olakša posao, pozivlju se svi Esperantiste, koji žele kongresu prisustvovati, da se odmah prijave na adresu: Društvo Esperantista (kongresni odbor), Zagreb, ulica „A“ 14.

Na Dan katoličke štampe.

Treba da se sjetimo,
da je štampa danas najjača sila u svijetu,
da svatko, tko zna čitati, danas čita novine,
da ima dobrih i zlih, kršćanskih i bezvjerskih novina,
da su rdave novine poplavile svijet,
da bezvjerske novine ubijaju dušu i poštenje naše djece,
da katolik mora primati, čitati i podpirati samo katoličke novine,
jer one brane našu vjeru,
jer one propovijedaju istinu,
jer zagovaraju ljubav i pravicu,
jer štite potlačene i progone, jer uče ljubiti Boga i domovinu,
jer unose u naše domove i u naša sela slogu i bratstvo, čudorede i poštenje, mir i blagoslov.
Katoličke su novine najbolje i najsavremenije oružje katolika u današnje pokvareno doba, pak zato: **UZMI, ČITAJ, ŠIRI I PODUPIRI KATOLIČKU ŠTAMPU!**

Naši dopisi.

Mali Iž, polovicom lipnja.

Već dva mjeseca radi se u našem mjestu oko ustanovljenja ribarske zadruge. Svaki onaj, koji pozna zadrugarstvo, a onda koji pozna i ribanje naših Ižana, mora veselo pozdraviti ovaj korak. — Napomenuti je samo to, da je Mali Iž, jedno najveće ribarsko mjesto u Dalmaciji, koje broji oko 1180 stanovnika, sa preko 50 ribarskih lada i sa svakovrsnim mrežama počevši od najmanjih pa do najvećih. K tome iški ribari, računajući najslabiji godišnji ribolov, uhvate najmanje 1000 kg. ribe dnevno. Sva ta riba dosad nije išla na korist ribara, nego kojekakvih preprodavaoca, i to na najviše tudina.

Na dan Tijelova, 31. svibnja ove godine bio je kod nas g. Buratović voditelj ribarskog odsjeka Zadr. Saveza, te je okupio ribare u svrhu ustanovljenja te zadruge, rastumačio im važnost Zadrugarstva i dao mnogo lijepih uputa. — Istog dana pregledao je Potrošno-obrtnu Zadrugu i Seosku blagajnu.

Dao Bog, da se naši ribari jednom prenu i uvidjevši korist zadrugarstva slogom i ljubavlju podignu do stepena ribara drugih prosvjetljenih naroda! Nadamo se pak da će i vlada malo više brige posvetiti našem moru, koje u sebi krije veliko i dragocjeno blago.

Prijatelj ribara.

Prvić-Luka, 20. lipnja.

(Naša pošta). Čini nam se, da nam ovdje naša pošta ide slabo. Željno smo očekivali otvor našega Pošt. ureda. No nije nam ni najmanje po volji ovaj naš pošt. poslovač Ante Lučev. On je naime, ne svojom zaslugom, već velikim preporukama „Velikih Srba“ dobio ovo mjesto. On je naime jugo-fašista i zagriženi strančar. Svojom špijunažom naškodio je mnogima u mjestu, te ga narod ne može već vidjeti ni živa ni mrtva na ovom nezasluzenom položaju. Po selu kolaju razne vijesti o upotrebljavanju njegove službe i položaja u svoje stranačke svrhe i osobne osvete. Nama nije, da se u tom smjeru upu-

štamom u pojedinosti, te da ispitamo osnovanost tvrdnja, što kruže po selu. Svakako je očevitna istina, da narod nema povjerenja u ovoga nepočudnog pošt. poslovača, te mnogi svoje listove nose na obližnji pošt. Ured u Šepurini ili pak u Šibenik. To za stalno dobro znaju kr. pošt. uredi u Šibeniku i Šepurini. Čujemo, da se s ovim pošt. Uredom ne služe ni naši mjesni fratri niti naš Župski Ured. Već time otpada mnogo jedinica na štetu našega pošt. ureda. Ako uslijedi ponovni zatvor ovoga pošt. ureda zbog malog broja mjesečnih pošt. jedinica, tko će tomu biti kriv, nego ovaj naš pošt. poslovač, u koga narod nema povjerenja. Na ove činjenice željeli bismo svratiti pozornost naše pošt. uprave u Šibeniku i naše kr. pošt. Direkcije u Splitu. To su činjenice, koje se iznašaju u javnost ne iz kakvih stranačkih strasti, već iz interesa za opću korist.

Brbinj (Dugi otok), 10. lipnja.

Od ožujka eto nas napokon u Jugoslaviji. Napokon smo se riješili Talijana, tih naših krvopija. Dosta smo stradali, pak s pravom očekujemo od naše države, da nas ne će zapustiti. — Poslije 2 i po godine čekanja i uzdisanja početkom veljače t. g. dobismo učiteljicu. Škola nam je neophodno potrebna, jer većina naših ide truhom za kruhom po mornarici i u Ameriku, samo što je sad Amerika daleko, daleko za nas, a na mornaricu je pristup veoma težak. — Dobismo i poštansko sabiralište sa proširenim djelokrugom. Tako ćemo unaprijed moći da primamo: preporučena pisma, novac i pakete. Što smo dosad primali preko Božave.

Čujemo, da će u Ulcinjui početi gradnjom novih solana. Bilo sretno! Samo neka se to i kod drugih učini, gdje su za to zgodne prilike. Čitavi je dugi otok zgodan za solane. Ta odatle i dobiše neka mjesta svoja imena, n. pr. Sali, Soline i t. d. I naše je mjesto veoma zgodno za solane, koje su ovdje postojele već od g. 1196. Prostor je obilat, a tlo je već napola gotovo. Jedino bi ga trebalo nešto pročistiti. I pregrada je već od prije skoro gotova. Ne bi dakle bili potrebni veliki troškovi, a za prezađuženi siromašni narod sela Brbinj, Savar i Dragoto to bi bila prava blagodät. Dobio bi koru hleba preko ljeta. No i država bi s tim bila na koristi.

Narod je bez novaca! dobiće. Još 15. travnja dadamošmo krune na promjenu, a da nakon puna dva mjeseca nema pravoga glasa ni o promjeni ni o razmjeru promjene. Ta novac je već odavna u Splitu! Što se dakle više čeka, da se već jednom počme s tom blaženom promjenom, e narod uzmogne na vrijeme dobiti kruha, galice, sumpora i drugih potrepština? Ovih dana upravismo molbu, da nam se pripomogne oko proširenja crkve. Zbilja je krajnja potreba! Selo broji 371 stanovnika, a crkva ima 64 m² prostora, uprabava za puk, tako, da na svakoga dolazi 18 cm². Neka nam se s toga pripomogne, da obilatu današnju sakristiju upotrijebimo za crkvu, a novu manju sagrađimo.

Ljetina je ispod srednje, a lov na srdjele izgleda, da će biti priličan. Šteta, što općina zbog raznih prilika i neprilika nema na raspoloženju soli. O ostalome drugom prilikom,

Mješćanin.

Pag, 15 lipnja.

Šire se neke glasine, kao da bi vlada mislila ukiniti kotarski sud u

Pagu. Kad bi to bilo istinito, ne samo da bi se nepravedno postupalo, nego bi se očito radilo protiv interesa naroda. Grad Pag ima 5000 stanovnika sa brojnim pučanstvom otoka. Promet i gospodarski život su jako razvijeni. Sud u Pagu svaki dan ima obilno posla i za dva suca. Kako se onda može promisliti, da se ukinu sud tu, gdje je najpotrebitiji, a narod prisili na dangubu i na troškove! Kao da je prokletstvo nad našom upravom, da sve, što se radi i promisli, mora da se radi krivo i obično na štetu naroda.

Nakon dugog vijećanja mjesni činovnici sa nekolicinom mladarije, pristaje deda Pašića i tajnika Tisze, propalog ministra Pribičevića, osnovali su i u Pagu Orjuna. Orjuna je odučila, da zabavičom na Vidovdan proslavi uspomenu centralističkog ustava. Tim hoće da pokažu, kako radikali i demokati jednako misle, t. j. velikosrpski, a ne jugoslavenski! Narod je pak Paga odlučio, da se suprotstavi svakoj sili i svakom onomu, koji bi pokušao da koga pažanina batina ili ubije. Neka je to na znanje batinašima akcionog odbora! Pag je mirno i rodoljubno mjesto, te želi uživati svoj mir! Stoga ne će dopustiti, da ga „furešiti“ dođu uznemirivati i tući.

Katolički časopisi i novine.

U ovaj popis uvršteni su svi časopisi i novine, koji stoje strogo na vjerskom temelju. Samo je po sebi razumljivo, da Pijevo društvo ne utječe na njihov smjer niti za nj odgovara. No dužnost je katolika za svoju štampu raditi i potpomagati je. Da pak njezini prijatelji uzomgnu imati njezin pregled i za nju agitirati, navedene su kod svakog časopisa cijene i adrese uprave. Prema tome moći će iz ovoga popisa svatko naći adresu, na koju valja poslati pretplatu.

KATOLIČKI ČASOPISI.

- Katolički List**, crkveno-politički tjednik, Zagreb, Kaptol br. 27. Godišnje Din. 75.—
- Hrvatska Prosvjeta**, naučno-literarna revija. Glasilo „Kola hrv. književnika“. Zagreb, Palmotičeva ul. 31. God. Din. 50.—
- Bogoslovska Smotra**, Glasilo Hrvatske bogoslovske akademije, Zagreb, Kaptol 29. God. Din. 40.—
- Vrhbosna**, crkveno-politička revija, Sarajevo, Kaptol. God. Din. 40.—
- Nova Revija**, vjeri i nauci, izlazi četvrgodišnje. Makarska, Franjevački samostan. God. Din. 35.—
- Nedjelja**, tjednik za katolike, Sarajevo, Krekova ul. br. 5. God. Din. 40.—
- Sacerdos Christi**, mjesečnik za svećenički duhovni život, Zagreb, Kaptol br. 29. Godišnje Din. 25.—
- Kršćanska škola**, Glasilo Hrvatskog katehetskog društva. Zagreb, Samostanska ul. br. 17. Godišnje Din. 20.—
- Sv. Cecilija**, muzička revija s glazbenim prilogom, Glasilo Cecilijinog društva, Zagreb, Kaptol br. 31. Godišnje Din. 25.—
- Luč**, dačka revija. Glasilo katoličkog narodnog daštva, Zagreb, Pejačevićev trg br. 15. God. Din. 25.—
- Život**, list za unutarnju kulturu, Zagreb, Palmotičeva ul. br. 33. God. Din. 30.—, za mladež Din. 20.—
- Krijes**, ilustrirani mjesečnik za školsku mladež, Zagreb, Pošt. pretilnac 109. (Narodna Prosvjeta). God. Din. 15.—
- Mladost**, mjesečnik za hrvatsku katoličku omladinu, orlove i mlade junake, Zagreb, Kaptol 27. (Hrv. kat. nar. Savez). God. Din. 12.—

- Andeo čuvar**, ilustrirani dječji list, Zagreb, Kaptol 9. Din. 5.—
- Putokaz**, za mlade obrtnike i ratare, Marija Zvijezda kod Banje Luke. Godišnje Din. 10.—
- Glasnik biskupija Bosanske i Srijemske**, Đakovo, God. Din. 30.—
- List Dubrovačke biskupije**, Dubrovnik. God. Din. 20.—
- Christliche Volkszeitung**, Osijek, I. Kapucinska ul. br. 8. God. Din. 48.—
- Vjesnik hrv. kat. zadruga i društava**, Zagreb (Narodna Prosvjeta). Dobivaju besplatno članovi katoličkih društava i zadruga.
- Crkveni vjesnik**, Zagreb, Vlaška 36. Dijeli se besplatno u zagrebačkim crkvama.

BOGOLJUBNI GLASNICI.

- Glasnik Srca Isusova**, Zagreb, Palmotičeva ul. br. 31. God. Din. 10.—
- Glasnik sv. Franje**, Zagreb, Kaptol 9. God. Din. 10.—
- Glasnik sv. Josipa**, Zagreb, Samostanska ul. br. 17. God. Din. 10.—
- Glasnik sv. Ante**, Sarajevo, Franjevački samostan. God. Din. 10.—
- Gospa Sinjska**, Sinj, Franjevački samostan. God. Din. 8.—

POLITIČKI TJEDNICI:

- Narodna Politika**, Zagreb, Kaptol br. 27. God. Din. 120.—
- Jadran**, Split, Arcibiskupova ul. br. 4. God. Din. 80.—
- Seljačke Novine**, Zagreb, Kaptol br. 27. God. Din. 40.—
- Đakovačke Pučke Novine**, Đakovo, God. Din. 25.—
- Narodna Svijest**, Dubrovnik. God. Din. 48.—
- Narodna Straža**, Šibenik. Godišnje Din. 50.—
- Narodna Sloboda**, Mostar. Godišnje Din. 40.—
- Subotičke Novine**, Subotica. God. Din. 40.—

Gradske vijesti.

Dan katoličke štampe (petak 29. t. m.) će se ove godine i u našem gradu što svečanije da proslavi. Osim što će se po izričitoj želji episkopata tog dana po svim crkvama držati govori o dobroj štampi te u crkvi i po gradu sakupljati za nju milodari, mjesno Okružje Hrv. Kat. Nar. Saveza u prostorijama „Badžane“ u 6 sati večer priređuje za sve članove i članice mjesnih kat. prosvjetnih društava svečani sastanak. Na njemu će uz pozdrav predsjednika, nekoliko tamburaških komada i deklamaciju Kostelnikova „Proroka“ tajnik Okružja g. dr. Ante Živković održati predavanje o *Važnosti i značenju katoličke štampe*. Iza sastanka će biti pregledavanje *izložbe katoličke štampe*, koja će biti otvorena već ujutro od 10—1 sata. Neke knjige i brošure posjetnici moći će da već tu nabave, a druge naruče, kao i pretplate se na razne časopise, glasnike i novine.

Štrajk pomoraca. U noći između 20. i 21. ov. mj. buknuo je štrajk svih naših pomoraca. Njihovu borbu za poboljšanje kukavnog materijalnog stanja svatko mora da prati sa simpatijom i sa iskrenom željom, da njihovi pravedni zahtjevi budu usvojeni. Plaće naših pomoraca su sasvim mizerne prema plaćama, što ih uživaju pomorci u drugim državama. Štrajk je stoga potpuno opravdan. Dužnost je i države i brodovlasnika, da im izadu ususet, jer se ovdje ne radi o objesti. Na ovaj je skrajni korak naše pomorce nagnala nevolja. Zato na njihovoj strani i stoji čitava naša javnost. Ovo neka pomorcima bude na bodrenje i zadovoljstvo, a vlasnicima i državi na opomenu!

Ispiti zrelosti na našoj realnoj gimnaziji i velikoj gimnaziji bili su obavljani od 18. do 22. o. mj. po novom pravilniku za viši tečajni ispit u srednjim školama. Predsjednikom ispitnog odbora bio je određen g. direktor Marko Ježina, a njegovim zamjenikom g. direktor Marcel Kušar. Prijavilo se za ovaj rok na realnoj gimnaziji 13, a na velikoj gimnaziji 17 pripravnika. Bila je priznata zrelost i spremnost za fakultet Univerziteta: 1. na temelju pismenih radnja i godišnjih ocjena uz oprost usmenog ispita: a) Ninić Nikoli na realnoj gimnaziji i b) Gligo Dinki, Ježina Anti, Moretti Vjekoslav, Škunca Ivanu i Vrcelj Ljubomiru na klasičnoj gimnaziji; 2. na temelju položenog usmenog ispita: a) Corubolo Ivanu, Čobanov Anđelku, Dulibić Božu, Gazzari Anici, Jeramaz Nikoli, Knežević Svetozaru, Koštan Daliboru, Lučev Miroslavu i Sersić Mariji na realnoj gimnaziji i b) Karlović Marijanu, Kaštelan Mirku, Mariani Katici, Mialjević Josipu, Puharić Ivanu, Šimunić Marku i Vujatović Mirku na klasičnoj gimnaziji. Bio je odgođen sud o zrelosti iz jednog predmeta do septembra trojici pripravnika realne gimnazije i dvojici klasične gimnazije. Trojici pripravnika velike gimnazije, koji su radi bolesti odustali od ispita, bio je odgođen usmeni ispit za jesenski rok. — Dok našim mladim abiturijentima čestitamo na ovom uspjehu, želimo, da još većim marom i zanosom nastave i dovrše svoje nauke te što prije svoji ozbiljnim i značajnim životom, stručnom spremom i požrtvovalnim radom budu na ponos i korist domovini!

Operetno gostovanje Narodnog Pozorišta za Dalmaciju u Šibeniku. Naše Narodno Pozorište za Dalmaciju u Splitu, koje je pred nekoliko dana svojom dramskom trupom gostovalo u našem gradu, gostovat će ovih dana i sa operetskim dijelom trupe. Predstave, kako je već bilo oglašeno, bile su fiksirane za srijedu i četvrtak. No zbog nevremena odgođene su za ovu nedjelju, i to: u ponedjeljak (25. ov. mj.) opereta „Ševa“, a u utorak (26. ov. mj.) savremena opereta domaće mladog umjetnika Tijardovića „Pierrot llo“. U glavnim ulogama igrat će poznati umjetnici g. Mihajlo Milovanović, Zlata Trbuhović, Gjuro Trbuhović, Gjuro Trbuhović, Jovan Jeremić, Vjekoslav Malešević, Jovan Gec, Katica Rucović, Blaženka Katalinić, Rade Pregarc, Ivo Tijardović i Stanko Kolašinac. — Oba operetska komada doživjela su ove sezone u Splitu veliki uspjeh. Nadamo se, da će isto uspjeti i u našem Šibeniku, kojemu se ove dana prilika, da prvi put sluša operetske produkcije našega Narodnog pozorišta za Dalmaciju.

Bivša zadarska gimnazija ostaje u Šibeniku! Ministarstvo prosvjete svojom odlukom S. N. broj 6.764 od 2. juna o. g. odredilo je, da bivša zadarska gimnazija ostane i dalje u Šibeniku, kao i do sada. Ovim je dakle uništena lanjska odluka, kojom je min. Pribičević bio naredio, da se ova gimnazija u Šibeniku poslojeno razred po razred ima ukinuti. Prema ovome učenje će se, kao i do sada, primati u prvi i sve ostale razrede za gimnaziju i za realnu gimnaziju.

Ponovna zahvala privrednika. Mjesno Udruženje trgovaca ponovno je primilo ovo zahvalno pismo od predsjednika zagrebačkog Društva za promet stranaca: „Nakon našeg, na sveopće zadovoljstvo uspješlog putovanja po Jadranu, osobito mi je ugodna dužnost, da se svim Vašim članovima ovim putem ponovno najsr-

dačnije zahvalim na Vašem trudu i srdačnom dočeku, koji ste priredili mojim izletnicima. — Posebnu zahvalu izražujem Vam na organizaciji izleta na slapove Krke, od kojih su svi ljubitelji prirode ushićeni. — U nadi, da će naše, ovom prigodom uspostavljene, veze ostati trajne i srdačne, bilježim se sa ponovnom zahvalom i odličnim poštovanjem — Predsjednik: Milan Milić, s. r.“

Operno večer. Javljaju nam iz Splita, da će jedan odio tamošnje opere, sastojići se od prvorazrednog opernog baritoniste, gosp. Borisa Arhipova te opernog tenoriste gosp. Viktora Petrovskya i dirigenta splitske opere M. Jarka Plecića, još koncem ovoga mjeseca u svojoj sezonskoj turneji posjetiti i naš grad, te prirediti operno večer. Za raspored su na repertoaru naši i strani kompozitori, kao: Verdi, Puccini, Faust, Grečankov, Bleichmann, Petrov, Hatze i t. d.

Izložba ženskih radnja. U mjesnoj Učiteljskoj školi 28. i 29. ov. mj. bit će izložba ženskih ručnih radnja učenica.

Prijamnog ispita za I. tečaj u ovoj Učiteljskoj školi ne će biti na koncu ove školske godine. Početkom nove školske godine 1923.—24. držat će se prijamni ispiti, ako nakon završnog ispita sadašnjega pripravnog razreda ostane još koje mjesto slobodno. Tada će se javiti, koliko ima slobodnih mjesta i u drugim tečajevima. — *Upraviteljstvo Učiteljske škole u Šibeniku.*

Pošanski automobili saobraćaj Šibenik—Obrovac i natrag danom 23. juna 1923. biva smanjen na tri puta sedmično. Iz Šibenika automobili polazi ponedjeljkom, srijedom i petkom, a vraća se svakog susljednog dana iz Obrovca. Svaki put automobil prolazi preko Zemunika i Smilčića.

Dnevni saobraćaj na pruzi Knin—Gračac. Danom 23. ov. mj. uvada se dnevni automobolni saobraćaj na pruzi Knin—Gračac, tako da će dnevno biti spojen Šibenik sa Zagrebom.

Prijava đaka kadet-aspiranata. Od općine primamo ovaj oglas: „Na temelju naređenja Komande Vojnog Okruga u Šibeniku 25./5. 1923. br. 1542 pozivlju se svi daci, rođeni god. 1895 do 1901., koji su u bivšoj Austro-Ugarskoj vojski svršili jednogodišnji dobrovoljački kurs i položili ispit za čin rezervnog oficira, a taj čin nisu dobili, već su ostali kao kadet-aspiranti, da se prijave ovoj općini (soba br. 4) najdalje do 28. juna t. g., da dadu potrebne podatke. Ako se koji od kadet-aspiranata ne prijavi i ne bude upisan u odnosni spisak, te radi svoje nemarnosti olakog uzimanja izostane od vježbe, odgovarat će vojnoj vlasti.

Obznana o izvršenom razrezu tečevine za god. 1922.—23. Dovođeno je odmjerenje tečevine za III. i IV. Porezni iskaz bit će izložen kod mjesne kr. Poreske kot. vlasti i Poreski uredu u Skradinu i Tjensnu od 1.—15. VII. t. g. Pozivlju se obveznici, da u vlastitomu interesu (radi eventualnog utoka) pregledaju poreski iskaz napomenom, da im se posebne platne naloge ne će izdavati.

Milodari „Uboškom Domu“. Mjesto čestite prigodom Mlade Mise Ante Kreše Zorića: Dr Justo Matačić Din. 15. Gosp. Ante Mrndje u dvije prigode darovao je Din. 35. — Plemenitih darovatelja Uprava najljepše zahvaljuje.

Rok za prijavu vrijednosnih hartija, koje se nalaze kod poštanske štedionice u Beču, produžen je do uključivo 31. jula o. g.